

Healthcare Managers; Islamic Decision-making

Zohreh Mousavi Kashi¹, Arezou Sayad², Abolfazl Movafagh^{2*}

1- Department of Management, Faculty of Management, Karaj branch of Islamic Azad University, Karaj, Iran.

2- Department of Medical Genetics, School of Medicine, Shahid Beheshti University of Medical Sciences, Tehran, Iran.

*Correspondence should be addressed to Mr. Abolfazl Movafagh; **Email:** [Movafagh.a@sbmu.ac.ir](mailto: Movafagh.a@sbmu.ac.ir)

Article Info

Received: Oct 2, 2017

Received in revised form:

Dec 3, 2017

Accepted: Dec 21, 2017

Available Online: Dec 22, 2017

Keywords:

Decision-making

Healthcare managers

Islamic approach

Decision-making is of paramount importance in personal, social, and organizational life, influencing both personal and organizational affairs. Indeed, all human's life is a chain of decisions made by him (1). In this regard, decision-making in major managements, particularly in health sector where lives of people as well as physical and spiritual health are involved, is of particular importance.

Decisions made by individuals are largely dependent on their beliefs and thoughts, and given the rebellious nature of sensuality, every single person is exposed to the consequences of making wrong decisions. Since the dominance of values and ethical principles can serve as a shield against the sensuality, the dominance will definitely influence decision-making process (2).

Considering the complexities associated with personal tendencies, demands, and goals, individuals' attitudes toward values will always affect their decisions (3).

The value-oriented and ethical approach plays a determining role in forming decisions and regulating their processes in a way that failure to respect ethical values in the decision-making process leads to numerous damages to both the individual and society. In this case, the values which are based on a divine culture can optimize the decision-making system and keep it healthy.

There is a wide spectrum of attitudes toward value and ethical foundations. At one end of this spectrum, there is Platonic Ethics which looks for ideal perfection, adopting a metaphysical approach to ethics. At the other end of the spectrum, one may see Aristotelian Ethics which follows natural behavior of human beings. The attitude of Islamic communities is based on monotheism and God, including God-orientation, life hereafter, attention to the originality of spirit, as well as liberty in performing value-oriented and ethical practices.

Taken together, it can be reasoned that Islamic ethical values can result in making decisions wherein God is seen as the sole criterion, which can bring about drastic positive changes in human communities (4).

Finally, it can be noted that in Islamic decision-making based on values and ethics, a manager in health sector in light of Islamic beliefs and values can not only use his own knowledge and information, but also adopt such values as fair distribution of health services nationwide, accessibility of health and medical services for the general public, attention to ethical and humanitarian principles in delivering health services, highlighting the role of spiritual health besides the consideration of physical health, strengthening a benevolent view rather than solely materialistic and economic views of treating patients (all of which are derived from Islamic thoughts) in his/her own personal or organizational decision-making, and finally, by relying on God and believing in his help, can finish his/her decision-making process with a strong spirit and a calm and confident heart, avoiding spiritual weaknesses, anxiety, and doubt. S/he will also feel the God's satisfactions with his/her practices in every single step of decision-making, which, in

return, provides a basis for intellectual satisfaction and hence exploration of more appropriate solutions in the

course of decision-making process.

Please cite this article as: Mousavi Kashi Z, Sayad A, Movafagh A. Healthcare Managers; Islamic Decision-making. J Res Relig Health. 2018; 4(1): 1- 6.

مدراء الرعاية الصحية: اتخاذ القرار الاسلامي

زهرة الموسوي كاشي^١، آرزو صياد^٢، ابوالفضل موفق^{٢*}

١- قسم الادارة، كلية الإدارة، جامعة آزاد الاسلامية كرج، كرج، ايران.

٢- قسم الورثة الطبية، كلية الطب، جامعة الشهيد بهشتي للعلوم الطبية، طهران، ايران.

* المراسلات موجهة إلى السيد ابوالفضل موفق؛ البريد الإلكتروني: Movafagh.a@sbmu.ac.ir

معلومات المادة

الوصول: Oct ٩، ٢٠١٧

وصول النص النهائي: Dec ٣، ٢٠١٧

القبول: Dec ٢١، ٢٠١٧

النشر الإلكتروني: Dec ٢٢، ٢٠١٧

الألفاظ الرئيسية:

القرار

مدراء الرعاية الصحية

النهج الاسلامي

ان القرارات في الحياة الفردية والاجتماعية والتنظيمية مهمة جداً. وتؤثر على المسائل الشخصية والتنظيمية. في الواقع، حياة جميع الناس هي سلسلة من القرارات (١). في هذا المجال، اتخاذ القرارات في الإدارة العامة ولاسيما في مجال الصحة التي ترتبط بجسم الانسان وروحه، ذات اهمية خاصة. تتأثر قرارات كل شخص بأفكاره ومعتقداته. ونظراً لطبيعة الروح المتمردة للإنسان ونفسه الأمانة، فإن جميع البشر معرضون لخطر اتخاذ قرارات خاطئة. بما ان قاعدة الاخلاقيات والقيم يمكن ان تكون على وشك الدرع أمام النفس الامارة، فانها تؤثر بالتأكيد على اتخاذ القرارات (٢).

ونظراً لتعقيد الاتجاهات والرغبات والاهداف الشخصية فإن وجهة نظر الإنسان وآراءه تلعب دوراً هاماً في قراراته (٣).

ويؤدي النهج الاخلاقي القائم على القيم دوراً حاسماً في تشكيل القرار. وعدم مراعاة القيم الاخلاقية في اتخاذ القرار يؤدي الى ضرر على الشخصية والمجتمع، بينما القيم التي تقوم على الثقافة الاسلامية تصحح القرارات.

هناك مجموعة مختلفة من وجهات النظر حول المبادئ والقيم والاخلاقية. اصحاب وجهات النظر الافلاطونية يبحثون دائماً عن الكمال ونهج شامل للاخلاقيات واصحاب وجهات النظر الارسطوطاليسية تبحث عن السلوك البشري العادي. تقوم النظرة الاسلامية الشاملة على مدار الوحدة والآخرة والاهتمام بالروح والحرية في الافعال القيمة والاخلاقية.

وفقاً لما ذكر، يمكن القول بان القيم الأخلاقية الاسلامية يمكن أن تؤدي الى اتخاذ قرارات حول رب العالمين والتي تعتبر بدورها خطوة جيدة وإيجابية في المجتمعات البشرية (٤).

واخيراً، يمكن القول بان القرارات التي تقوم على اساس القيم والاخلاق الاسلامية تمنح صلاحية الى المدراء في مجال الصحة أن يقوموا في ظل المعتقدات والقيم الإسلامية بتوزيع عادل لخدمات الرعاية الصحية على الصعيد الوطني وتسهيل الوصول الى الخدمات الصحية والطبية للمجتمع والاهتمام بالأسس الاخلاقية والانسانية في الخدمات الصحية وتبيين أهمية دور الصحة الروحية الى جانب الصحة الجسدية. ان تعزيز النظرة المحسنة بدلا من النظرة المادية في علاج المرضى، ينبع من الفرص الاسلامية واتخاذها في القرارات الشخصية أو المنظمة الخاصة بما وفي النهاية ومن خلال الاعتماد على الله سبحانه وتعالى سيكون شجاعاً وتكون له معنوية عالية وسوف تنتهي بالتأكيد الى عملية اتخاذ القرار والتسليم من الضيق و التعرض للقلق والاضطرابات. كما أنه يشعر برضا الله سبحانه وتعالى في كل مرحلة من مراحل اتخاذ القرار.

يتم استناد المقالة على الترتيب التالي:

Please cite this article as: Mousavi Kashi Z, Sayad A, Movafagh A. Healthcare Managers; Islamic Decision-making. J Res Relig Health. 2018; 4(1): 1- 6.

مدیران حوزه‌ی سلامت؛ تصمیم‌گیری اسلامی

زهره موسوی کاشی^۱، آرزو صیاد^۲، ابوالفضل موفق^{۲*}

۱- گروه مدیریت، دانشکده‌ی مدیریت، دانشگاه آزاد اسلامی واحد کرج، کرج، ایران.

۲- گروه ژنتیک پزشکی، دانشکده‌ی پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی، تهران، ایران.

مکاتبات خطاب به آقای ابوالفضل موفق؛ رایانامه: Movafagh.a@sbmu.ac.ir

اطلاعات مقاله

دریافت: ۱۷ مهر ۹۶

دریافت متن نهایی: ۱۲ آذر ۹۶

پذیرش: ۳۰ آذر ۹۶

نشر الکترونیکی: ۱ دی ۹۶

واژگان کلیدی:

تصمیم‌گیری

رویکرد اسلامی

مدیران حوزه‌ی سلامت

تصمیم‌گیری در زندگی شخصی، اجتماعی و سازمانی اهمیت بسیاری دارد و امور فردی و سازمانی را تحت تأثیر قرار می‌دهد. در واقع زندگی همه‌ی انسان‌ها زنجیره‌یی از تصمیم‌گیری‌ها است (۱). در این زمینه، تصمیم‌گیری در مدیریت‌های کلان به‌ویژه در حوزه‌ی سلامت که با جان و سلامت جسم و روح انسان‌ها سروکار دارد، از اهمیت ویژه‌یی برخوردار است.

تصمیمات هر فرد تا میزان بسیار زیادی به باورها و تفکرات او وابسته است و با توجه به طبیعت سرکش نفس اماره، همه‌ی انسان‌ها در معرض خطر گرفتن تصمیمات نادرست قرار دارند. از آنجایی که حاکمیت اصول ارزشی و اخلاقی می‌تواند سپری در مقابل نفس اماره باشد، به‌طور قطع تصمیم‌گیری را تحت تأثیر قرار می‌دهد (۲). با توجه به پیچیدگی تمایلات، تمنیات، خواسته‌ها و اهداف خصوصی فرد، دیدگاه ارزشی وی همیشه در تصمیم‌های او دخالت دارد (۳).

رویکرد ارزش‌محور و اخلاقی در شکل‌دهی به تصمیم و تنظیم فرآیند شکل‌گیری آن، نقش تعیین‌کننده‌یی دارد، به‌طوری‌که رعایت‌نکردن ارزش‌های اخلاقی در تصمیم‌گیری، موجب وارد شدن آسیب‌های فراوانی به فرد و جامعه می‌شود. در این میان ارزش‌هایی که مبتنی بر فرهنگ الهی باشد، می‌تواند نظام تصمیم‌گیری را بهینه و سالم سازد.

طیف متفاوتی از دیدگاه‌ها نسبت به مبانی ارزشی و اخلاقی وجود دارد. در یک سر این طیف اخلاق افلاطونی قرار دارد که به‌دنبال کمال مطلوب و آرمانی است و رویکرد ماورایی به اخلاق می‌دهد و در سر دیگر این طیف، اخلاق ارسطویی قرار دارد که به دنبال رفتار طبیعی انسان است. دیدگاه جامع اسلامی بر مدار توحید و خداوند قرار دارد و خدا محوری، آخرت‌گرایی، توجه به اصالت روح و همچنین مختار بودن در انجام افعال ارزشی و اخلاقی را شامل می‌شود.

با توجه به آنچه ذکر شد می‌توان استدلال کرد که ارزش‌های اخلاق اسلامی می‌تواند سبب تصمیم‌گیری حول محور پروردگار عالم شود که خود موجب تحول جدی و مثبت در جوامع بشری می‌شود (۴).

در انتها می‌توان بیان کرد که در تصمیم‌گیری مبتنی بر ارزش‌ها و اخلاق اسلامی، هر مدیری در حوزه‌ی سلامت، می‌تواند در پرتو اعتقادات و ارزش‌های اسلامی، علاوه‌بر

نهایت نیز با اتکال به خداوند متعال و استمداد از او، با روحیه-
یی قوی و قلبی آسوده و مطمئن، فرآیند تصمیم‌گیری خود را
به پایان رسانیده و از تنزیل روحیه و مواجهه با اضطراب و
تردید مصون بماند. همچنین رضایت خالق متعال را در تک
تک مراحل تصمیم‌گیری، همراه خود احساس کند که این
خود نیز اسباب رضایتمندی فکری و در نتیجه کشف راه‌های
مناسب‌تر در فرآیند تصمیم‌گیری را فراهم می‌کند.

استفاده از دانش و اطلاعات خود، ارزش‌هایی از جمله توزیع
عادلانه‌ی خدمات درمانی در سطح کشور، سهولت دستیابی به
خدمات بهداشتی و پزشکی برای آحاد جامعه، توجه به مبانی
اخلاقی و انسانی در خدمات‌رسانی درمانی، پررنگ شدن نقش
سلامت معنوی در کنار توجه به سلامت جسمانی، تقویت نگاه
خیرخواهانه به جای نگاه مادی و اقتصادی در درمان بیماران را
که همگی نشئت گرفته از آموزه‌های اسلامی است، در فرآیند
تصمیم‌گیری فردی و یا سازمانی خویش به کار گیرد و در

استناد مقاله به این صورت است:

Please cite this article as: Mousavi Kashi Z, Sayad A, Movafagh A. Healthcare Managers; Islamic Decision-making. J Res Relig Health. 2018; 4(1): 1- 6.

References

1. Fonaine R. Islamic moral responsibility in decision making. IIUM Journal of Economics and Management. 2008; 16(2):165-185.
2. Hosseinzadeh, M, Managers and Islamic ethics. Tehran: University Press. 2007; p.97-101. (Full Text in Persian)
3. Jan Bozorgi H. Decision making in organization, Journal of Management and Decision Making, Tehran: Housing Foundation Publications. 2006. P.114-129.
4. Fahimnia, M.H. Basics and Concepts of Islamic Ethics, Tehran: Boostan. 2010; p.85. (Full Text in Persian)

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی